

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/48/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819203149
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mand'ák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3819203149.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte, zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Miroslava Mand'áka a členiek senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a JUDr. Ivety Sopkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého I. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov: matky, F. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom T.- H., V.B.T. XXX/XXX, zastúpenej: JUDr. Karolom Mečiarom, advokátom so sídlom Bojnice, Lúčky 19/3 a otca, I. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., T. X/X, o návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti k mal. dieťaťu, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 12P/32/2019 -140 zo dňa 17. októbra 2019, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. 8P/16/2017 -83 zo dňa 12.01.2018 vo výroku o vyživovacej povinnosti otca voči mal. I. tak, že znížil vyživovacu povinnosť otca voči mal. I. zo sumy 200,- eur mesačne na sumu 180,- eur mesačne, ktoré uložil otcovi platiť k rukám matky do 20.-teho dňa v kalendárnom mesiaci vopred. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza, č.k. 8P/16/2017-83, zo dňa 12.01.2018, súd schválil dohodu rodičov o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností k mal. I. tak, že maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky, s tým, že je oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 200 eur mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia a uložil povinnosť otcovi zaplatiť nedoplatok na výživnom na maloletého v pravidelných mesačných splátkach. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 12.1.2018. V čase tejto úpravy vyživovacej povinnosti otca žila matka so synom v rodinnom dome jej rodičov v Nedožeroch-Brezanoch a poberala opatrovateľský príspevok v sume 300 eur mesačne. Syn bol ťažko zdravotne postihnutý. Na náklady v domácnosti matka prispievala svojim rodičom sumou 150 eur mesačne. Otec bol v tom čase evidovaný ako živnostník a podľa daňového priznania za rok 2016 bol úhrn príjmov od všetkých zamestnávateľov otca v sume 6.154 eur, úhrn povinného poistného v sume 502,16 eur, základ dane vo výške 5.651,84 eur a daň zo základu dane vo výške 0 eur. V tom čase otec očakával narodenie ďalšieho dieťaťa. Podľa vyjadrenia otca v tom čase dosahoval mesačný príjem vo výške 500 až 600 eur, mal náklady na bývanie vo výške 200 eur mesačne, splácal spotrebné úvery a platil synovi I. životné poistenie vo výške 27 eur mesačne. Mal dlh voči sociálnej poisťovni podľa jeho vyjadrenia vo výške 1.500 eur a voči zdravotnej poisťovni vo výške 2.000 eur. V čase poslednej úpravy výživného maloletý navštevoval Špeciálnu základnú školu pre deti s poruchami reči v Brezolupoch.,

v súvislosti s čím matka precestovala s dieťaťom denne vzdialenosť 148 km s mesačnými nákladmi na cestovné vo výške 200 eur mesačne. Mesačne takisto matka platila maloletému za stravu sumu 30 eur, za lieky 25 až 30 eur, vzdelávacie pomôcky 50 až 100 eur, ošatenie 30 eur a ostatné bežné výdavky na maloletého v sume 120 eur. Takisto uhrádzala maloletému náklady na hypoterapiu v sume 30 eur mesačne a uhrádzala maloletému náklady za rôzne výlety, aby sa socializoval a takisto náklady na logopédiu. Podľa správy kolízneho opatrovníka sa matka s dieťaťom odsťahovali do obecného trojizbového bytu, ktorý v súčasnosti zariaďuje. So znížením výživného nesúhlasila, pretože náklady na maloletého po poslednej úprave výživného vzrástli, pričom otec stanovené výživné neplatí už 13 mesiacov a je proti nemu vedené aj trestné konanie na tunajšom súde. Otec je so synom v kontakte málo, syn u neho spal jedenkrát za tri roky. Väčšinou si syna zoberie raz za mesiac na pár hodín, inak si so synom len píše. Uviedla tiež, že otec synovi na životné sviatky dáva oblečenie po sebe, ktoré je synovi veľké, na Vianoce dostal od otca telefón, ktorý predtým používal on. Na narodeniny mu kúpil tablet z bazáru. Z otcovej rodiny sa s maloletým stretáva len otcov brat spolu s manželkou a dvomi deťmi, ktorí si niekedy na tri až štyri dni zoberú maloletého do svojej domácnosti, pretože s I. ich deti dobre vychádzajú. Otca informuje o všetkých vyšetreniach maloletého s tým, že má možnosť sa týchto zúčastniť. Maloletý je ťažko zdravotne postihnutý, má diagnostikovaný autizmus, ADHD a počiatky schizofrénie. So synom navštevuje pedopsychiatrickú ambulanciu MUDr. Garajovej a syn je nastavený na medikamentóznú liečbu. Pretože syna v škole v Brezolupoch deti šikanovali, smiali sa mu, a syn tam odmietal chodiť, po dohode s riaditeľkou zmenili maloletému školu. V súčasnosti chodí do Spojenej školy internátnej v Prievidzi, štyrikrát do týždňa na jednu hodinu, kedy sa mu venuje jedna učiteľka. V škole by mal mať maloletý asistentku, ale nepodarilo sa ju vybaviť. Informovala sa na vzdelávanie v Súkromnej základnej škole pre žiakov s vývinovými poruchami učenia vo Vrútkach, pretože však ide o súkromnú školu, nemá dostatok financií na platenie školného. K bytovým pomerom uviedla, že platí nájomné v sume 270 eur mesačne, spláca svojej matke auto na leasing v sume 150 eur mesačne, náklady na benzín v sume 100 eur mesačne, a maloletému zakupuje lieky v sume 20 eur mesačne. Podľa matky najväčšia položka výdavkov u maloletého je strava, ako autista má svojich cca 5 vyhradených jedál, ktoré je ochotný zjesť. Úrad mal záujem vykonať pohovor s maloletým k predmetnému konaniu, ale vzhľadom k jeho zdravotnému stavu to nebolo možné. Maloletý na otázky neodpovedal, ale uvádzal veci, ktoré chcel on. Po ich príchode do domácnosti sa ihneď spýtal, či ho prišli skontrolovať a že on s nimi nikam nejde. Po vysvetlení ich prítomnosti v domácnosti im ukázal svoju izbu a ako si ju bude zariaďovať. Maloletý na otázky matky uviedol, že mu je dobre, je spokojný s mamou. Maloletý bol počas šetrenia riadne zaopatrený. Otec ku svojim pomerom uviedol, že v súčasnosti pracuje na dohodu ako taxikár, odvody do Sociálnej poisťovne si hradí sám. Býva so svojou partnerkou a so synom Z. I., nar. XX.XX.XXXX, v obecnom byte v Y., za ktorý platia 260 eur mesačne. Partnerka je poberateľkou rodičovského príspevku a v novembri 2019 čakajú narodenie ďalšieho dieťaťa. Otec potvrdil, že v súčasnosti je vedené proti nemu trestné konanie za dlh na výživnom. Počas rozhodovania o výške výživného v roku 2017 mal dobré platenú prácu a z tohto dôvodu súhlasil s rodičovskou dohodou. Pretože prišiel zo zdravotných dôvodov o túto prácu, dali mu výpoveď, a nie je v jeho finančných možnostiach uhrádzať takú výšku výživného. Matke neplatí výživné na maloletého v plnej výške asi 2 roky, väčšinou jej posielal sumu 50 eur mesačne, pričom synovi zakúpil oblečenie, mobil a tablet. Rodičia maloletého nie sú v súčasnosti výlučnými vlastníkami nehnuteľností ani inej veci väčšej hodnoty. Otec vykonával podnikateľskú činnosť do 08.08.2019. Podľa daňového priznania otca za rok 2017 otec dosiahol príjmy 3.076,50 eur, výdavky vo výške 1.845,90 eur, základ dane vo výške 1.230,60 eur a daň vo výške 0 eur. Podľa daňového priznania otca za rok 2018 otec dosiahol príjmy 4.168,17 eur, výdavky vo výške 2.500,90 eur, základ dane 1.667,27 eur a daň vo výške 0 eur. Podľa pracovnej zmluvy uzavretej otcom v spoločnosti AUTODIELYSHOP s.r.o. dňa 13.11.2018, otec pre vyššie uvedenú spoločnosť vykonával prácu vodiča vozidla taxislužby. Pracovný pomer bol uzavretý na dobu neurčitú s dohodnutou základnou hodinovou mzdou 3,3108 eur a pracovným časom 5 hodín týždenne. Z oznámenia spoločnosti AUTODIELYSHOP s.r.o., so sídlom v Prievidzi, zo dňa 31.7.2019, súd prvej inštancie zistil, že otec bol v tejto spoločnosti zamestnaný od 14.11.2018 a pracoval ako vodič taxislužby. Za obdobie január 2019 až júl 2019 bola jeho čistá mzda vo výške spolu 384,02 eur (za jeden mesiac v priemere 54,86 eur). Otec pracoval u nich na základe pracovnej zmluvy na kratší pracovný úväzok a to jednu hodinu denne. Z ďalšieho oznámenia tejto spoločnosti, zo dňa 23.09.2019, mal súd zistené, že otec u nich už nepracuje, pracoval u nich do 04.09.2019, pričom odvody do zdravotnej a sociálnej poisťovne sa uhrádzajú z ich účtu. Okrem vydokladovaných príjmov otcovi maloletého dieťaťa nevyplatili v minulosti žiadnu ďalšiu sumu peňazí. Matka bola zamestnaná v spoločnosti CLUB 333 s.r.o., so sídlom v Prievidzi, pričom za obdobie mesiacov jún 2017 až marec 2018 bol jej príjem vo výške 541,74 eur netto. V súčasnosti je podľa potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza poberateľkou peňažného príspevku na

opatrovanie. Tento príspevok poberala od júla 2018 do marca 2019 vo výške 369,36 eur, od apríla 2019 do júna 2019 v sume 469,36 eur a od júla 2019 poberá tento príspevok vo výške 530,35 eur mesačne. Z nájomnej zmluvy, uzavretej matkou dňa 01.07.2019, súd zistil, že bola uzavretá na dobu určitú, do 30.06.2022, pričom matka bude mesačne platiť nájomné vo výške 132,77 eur a úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu vo výške 110,35 eur. Z nájomnej zmluvy uzavretej medzi Obcou Kocurany ako prenajímateľom a otcom maloletého dieťaťa spolu s jeho partnerkou, dňa 22.05.2019, mal súd zistené, že otec s priateľkou majú prenajatý dvojizbový byt na dobu určitú, do 31.5.2022. Podľa vyššie uvedenej zmluvy sa nájomca s prenajímateľmi dohodli, že zložia na účet obce hotovosť vo výške 6-násobku mesačného nájomného, t.j. sumu 912 eur ako finančnú zábezpeku. Nájomcovia sa takisto zaviazali platiť odo dňa podpísania nájomnej zmluvy a zápisnice o odovzdaní a prevzatí bytu mesačné nájomné vo výške 152 eur, zálohové platby za elektrickú energiu v spoločných priestoroch a ČOV vo výške 5 eur na osobu a mesiac, a zálohovú platbu za vodné a prevádzky ČOV vo výške 5 eur na osobu a mesiac. Z platobného dokladu SIPO za mesiac 7/2019, ktorý otec predložil do spisu, mal súd zistené zálohové platby za plyn vo výške 60 eur za 2 mesiace a za elektrinu vo výške 40 eur za 2 mesiace. Spolu tak mesačná platba na vyššie uvedené náklady predstavuje sumu XXX eur. Mal. I. je v tomto školskom roku žiakom prvej triedy Spojenej školy internátnej v Prievidzi. Podľa vyjadrenia MUDr. Evy Garajovej, maloletý je v starostlivosti pedopsychiatrickej ambulancie Prievidza pre psychotické ochorenie a atypickú autistickú poruchu. Ide o závažnú poruchu psychického vývoja, ktorá si vyžiadala opakované hospitalizácie v detských psychiatrických zariadeniach, vyžaduje pravidelné pedopsychiatrické kontroly a dlhodobé užívanie liekov. S ochorením sa spája problematické sociálne prispôsobovanie a poruchy správania dieťaťa sú spôsobené základným ochorením, preto dieťa má skrátenú výuku v autistickej triede na 45 minút 4-krát do týždňa. Kontakt s otcom má len sporadicky, matka maloletému poskytuje dieťaťu starostlivosť na veľmi dobrej úrovni. Matka sa dieťaťu veľa venuje, čo je pozorovateľné v priebehu opakovaných vyšetrení, do ambulancie prišiel vždy pekne oblečený a starostlivo upravený, ani raz nezaznamenala telesné či psychické zanedbávanie dieťaťa. Ide o dieťa ťažko zdravotne postihnuté, pričom ako jeho ošetrojúci lekár nezdiera názor, že životné náklady dieťaťa sa znížili. Podľa informácie ÚPSVaR[®] Prievidza ku dňu 31.08.2019 boli na úrade evidované voľné pracovné miesta pre osoby so základným vzdelaním, išlo o 47 voľných pracovných miest s mesačným zárobkom od 300 do 1.100 eur. Podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere matka maloletého uzavrela ako dlžníčka so spoločnosťou Consumer Finance Holding zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorej predmetom financovania bolo osobné motorové vozidlo značky Volkswagen Passat, rok výroby 2007. Poskytnutý úver vo výške 6.292,50 eur sa dlžníčka zaviazala splácať mesačnými splátkami vo výške 144,73 eur pri počte splátok 60. Dlžná suma z poskytnutého úveru predstavuje 996,58 eur. Otec na pojednávaniach súdu najprv tvrdil, že keď naposledy súd rozhodoval o jeho vyživovacej povinnosti, uvádzal svoj mesačný príjem vo výške 800 eur, nie príjem vo výške 650 eur, s tým, že jeho súčasný mesačný príjem je najviac vo výške 650 eur mesačne. Pribudla mu ďalšia vyživovacia povinnosť a so svojou terajšou priateľkou čaká narodenie ďalšieho dieťaťa. Celkové náklady na bývanie majú podľa jeho vyjadrenia v sume 260 eur mesačne. Priateľka je na materskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok a rodinné prídavky na dieťa. Okrem príjmu, ktorý má v spoločnosti AUTODIELYSHOP s.r.o., si zarobí aj ďalšie peniaze vo výške 300 až 350 eur mesačne vykonávaním rôznych zákaziek, napr. diaľkových jász, čo však nevie nijako preukázať. Celkovo si tak mesačne vie zarobiť najviac sumu 450 eur, z ktorej sumy má odvieť svojmu zamestnávateľovi ešte sumu 40 eur, o čom však takisto nemá žiadne doklady (ide o zdravotné a sociálne poistenie). Uviedol tiež, že mesačne spláca úver vo výške 50 eur, ktorý bol braný v mesiaci máj 2019 v sume 2.000 eur za účelom výplaty zálohy na byt. V skutočnosti si tento úver brala matka jeho priateľky, s tým, že každý mesiac jej spláca sumu 50 eur. Uviedol tiež, že žiadne ďalšie náklady nemá, jeho syn Z. je zdravý, Dieťaťu kupujú plienky, ktoré ich mesačne vyjdú na sumu 25 eur a mlieko v sume 17 eur mesačne. Jeho priateľka pôjde študovať na vysokú školu do Trenčína diaľkovou formou. S podnikateľskými aktivitami prestal z dôvodu, že ich vykonával v zahraničí, avšak potom ako sa mu narodilo s priateľkou dieťa, chcel zostať doma. Poukázal na to, že z dôvodu správania matky, ktorá mu maloletého v minulosti odmietla dávať, maloletý s ním prestáva komunikovať, nechce sa s ním rozprávať. Zdravotný stav dieťaťa sa zhoršil v čase, keď ho mala matka pri sebe, v skutočnosti má matka maloletého vyšší príjem ako je príjem jeho a jeho priateľky, pričom on má už dve a bude mať tri deti. Na pojednávaní takisto tvrdil, že je pravda, že by sa mohol zamestnať a že by mohol mať aj mesačný príjem vo výške 1.000 eur, poukázal však na to, že má exekúcie a teda v prípade, že by sa zamestnal, bola by mu z jeho príjmu zrážaná vyššia suma peňazí ako v súčasnosti a preto sa mu zamestnať neoplatí, zostalo by mu len životné minimum, z ktorého by mal platiť tri deti. Má uzavretú novú pracovnú zmluvu, ktorú mu však jeho zamestnávateľ doposiaľ nevydal, pričom by mal zarábať takú istú sumu ako zarábal v spoločnosti AUTODIELYSHOP s.r.o., pričom jeho celkový mesačný príjem aj pri výkone ďalších prác by

mal byť okolo 500 eur. V súčasnosti pracuje na dohodu o pracovnej činnosti a z dôvodu nízkeho príjmu, dlhy, ktoré má, nespláca, ale sú mu exekučne zraňané. Uviedol, že v súčasnej dobe môže mať dlh voči rôznym subjektom vo výške 15.000 až 20.000 eur. Žiada preto zníženie výživného zo sumy 200 eur na sumu 100 eur mesačne, pričom ide o maximálnu sumu, ktorý je schopný platiť. Pokiaľ v čase posledného rozhodnutia o jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému platil životné poistenie maloletému, toto zrušil z dôvodu, že maloletý mal v minulosti úraz alebo operáciu, chcel, aby náklady s tým súvisiace boli vykryté z poistenia, čo poisťovňa odmietla a preto poistenie zrušil. V minulosti ho vždy zamestnávala spoločnosť AUTODIELYSHOP s.r.o. s tým, že vykonával nejaké práce pre Prima taxi, resp. ANO taxi, vždy však bol len zamestnancom spoločnosti AUTODIELYSHOP s.r.o.. V súčasnosti má uzavretú zmluvu s ANO taxi. Matka na pojednávaniach uviedla, že hlavným dôvodom, pre ktorý žiada návrh zamietnuť je to, že po zaplatení všetkých výdajov, ktoré mesačne má, jej zostane suma asi 70 eur, ktorá im nepokryje ani prvý týždeň v mesiaci. Je poberateľkou opatrovateľského príspevku, minulý rok sa snažila si privyrobiť, bolo to však neefektívne, pretože z tohto príjmu jej z úradu práce sťahovali sumu 100 eur - krátili jej peňažný príspevok za opatrovanie. Nie sú pravdivé tvrdenia otca, že si privyrába ako kadernička, pravda je len tá, že si spravila kadernický kurz a chcela si aj v tomto smere príjmovu priliepať, zatiaľ sa však k tejto práci nedostala. Nie je pravda ani to, že by si mala privyrábať chovom exotických a vzácnych zvierat, tejto činnosti sa venuje jej mama a ona s tým nemá nič spoločné. V súčasnej dobe náklady na bývanie majú vo výške 305 eur mesačne, má náklady na auto, keď zmluvu uzavrela jej matka, ale predmetné auto potrebuje, pretože so synom sa inak ako autom prepraviť nemôže. Mesačné náklady na pohonné hmoty ju vyjdú na sumu cca 100 eur mesačne, auto používa na cestu do školy so synom, na nákupy a výlety, tiež ohľadne návštevy lekárov. Uviedla tiež, že najväčšia položka nákladov u maloletého je strava, mesačne ide o sumu 400-500 eur. Uviedla, že maloletý je ťažko obézny, začali navštevovať dietologickú poradňu, kde náklady za prvé dva mesiace boli vo výške 160 eur. Boli takisto v Naturhouse, v súvislosti s čím zaplatila sumu 167,07 eur za rôzne prípravky a potraviny pre maloletého, ktoré by mali vystačiť na dva mesiace s tým, že tomuto treba zakúpiť ešte špeciálnu diétnu stravu, cestoviny, mäso, ovocie. Mimoškolské aktivity maloletý nenavštevuje žiadne, všade ho odmietnu kvôli zdravotnému stavu, chodia aspoň na kúpalisko. Chceli absolvovať terapiu - abaterapia v Košiciach, ktorá napravné problémy správanie, nemôžu si to však dovoliť, pretože mesačne ide o náklady vo výške 500 eur. Otec dieťaťa už 14-ty mesiac neprispel na výživu maloletého ničím, len v januári poskytol sumu 50 eur. Poukázala na to, že kým otec v návrhu uviedol svoj mesačný príjem vo výške 650 eur, v súčasnosti už uvádza príjem v sume 450 eur mesačne. Uviedla, že otcovi v styku s maloletým nebráni, pracuje len 4 hodiny do týždňa, a teda má veľa času na to, aby mohol s maloletým tráviť viac času, nevyužíva to však. Maloletému by pritom prospelo, keby sa mu viac venoval. Nepochybnila tvrdenia otca, že u maloletého sa znížili náklady na cestovné do školy, keď v minulosti navštevoval školu v Brezolupoch, ani to, že otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, poukázala však aj na to, že v minulosti neplatila za bývanie takú sumu ako v súčasnosti, kým v minulosti žila u mamy a platila jej 150 eur mesačne, v súčasnosti za bývanie uhrádza sumu 300 eur mesačne. Otec si nevedomuje ani to, že je na všetko sama, kým náklady v domácnosti otca uhrádzajú dvaja. Veľmi rada by si privyrobita, nemá však túto možnosť. Uviedla tiež, že bola by ochotná akceptovať prípadne zníženie vyživovacej povinnosti otca, najviac však o sumu 20, resp. 30 eur mesačne. Kolízna opatrovníčka na pojednávaniach uviedla, že je proti zníženiu výživného na maloletého, pretože otcovi nebráni nič, aby si našiel lepšie platenú prácu. V konaní bolo preukázané, že otec takú možnosť má, nevyužíva ju však. Otec mal možnosť vec riešiť aj osobným bankrotom, možnosti ktoré má, nevyužíva. Pokiaľ by však otec akceptoval prípadne zníženie vyživovacej povinnosti tak, ako to navrhla matka, akceptovali by to.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 62 ods.1 až 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 zákona o rodine a uviedol, že návrh otca je čiastočne dôvodný. Zmenou pomerov v súvislosti so zmenou rozhodnutia o výživnom sa rozumie výrazná zmena tých okolností (či už na strane oprávneného alebo povinného), ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pri posudzovaní, či nastala zmena pomerov na strane oprávneného na výživnom, resp. povinného rodiča a v akom rozsahu, je odôvodnená zmena výživného, súd vychádza zo základných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti uvedených v § 62 zákona o rodine.. V prípade, ak súd zistí podstatnú zmenu pomerov rodičov alebo detí, zmení existujúcu úpravu výživného a to v rozsahu, ktorá zodpovedá kritériu ust. § 62, resp. § 75 ods. 1 zákona o rodine. V súdnej veci maloletému osobnú starostlivosť v celom rozsahu, tak ako v minulosti, i v súčasnosti takmer výlučne zabezpečuje len matka, pričom v jej starostlivosti o maloletého súd nezistil žiadne nedostatky. Naopak, otec sa s maloletým stretáva len raz do mesiaca na pár hodín a navyše si voči synovi riadne neplní ani svoju vyživovaciu povinnosť. Maloletý má viaceré vážne zdravotné problémy (autizmus, syndróm ADHD, počiatky schizofrénie), z dôvodu ktorého si vyžaduje zvýšenú

starostlivosť, v dôsledku čoho sa matka nemôže ani zamestnať a mať vyšší mesačný príjem, než aký v súčasnosti má. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca voči maloletému už uplynuli takmer dva roky a od tejto doby sa podstatne zmenili pomery u maloletého ako aj u jeho rodičov. Maloletý je starší, v súvislosti s čím sa čiastočne u neho zvýšili náklady na stravu, obliekanie a hygienu. Zmena pomerov u maloletého nastala aj v tom, že už nenavštevuje školu v Brezolupoch, v súvislosti s čím u maloletého sa znížili náklady na cestovné do školy, ktoré podľa matky predstavovali len na cestovnom mesačne sumu 200 eur a náklady na stravu v škole vo výške asi 30 eur mesačne a čiastočne aj na vzdelávacie pomôcky, ktoré v minulosti predstavovali sumu 50 až 100 eur mesačne (v súčasnosti navštevuje školu len štyrikrát do týždňa na 45 minút). U maloletého i naďalej pretrvávajú zdravotné problémy, navštevuje pedopsychiatrickú ambulanciu a začal navštevovať aj dietologickú ambulanciu. V súvislosti s diétnou stravou sa u maloletého takisto zvýšili mesačné náklady (za prvé dva mesiace matka zaplatila 160 eur a v Naturhouse 167 eur). Aj podľa vyjadrenia MUDr. Garajovej sa náklady maloletého na lekársku starostlivosť neznižili (zostali minimálne v tom rozsahu, ako v čase poslednej úpravy výživného). Pomery na strane otca sa zmenili predovšetkým v tom, že mu pribudla jedna vyživovacia povinnosť k mal. synovi Z. (mesačné náklady na plienky a mlieko sú vo výške 42 eur) a čiastočne mu stúpili náklady na bývanie, na úhrade ktorých sa však musí podieľať aj jeho manželka (zo sumy 200 eur mesačne na sumu 232 eur mesačne + náklady na vodu, ktoré otec nevydokladoval), ktorá je poberateľkou rodičovského príspevku. Je síce pravda, že v lete 2019 prestal podnikáť, že jeho oficiálny príjem je v súčasnosti len minimálny, no podľa tvrdenia otca, jeho príjem „neoficiálny“ je podstatne vyšší, pričom v priebehu konania uvádzal svoj súčasný príjem v rôznych výškach - od 450 eur do 650 eur, uviedol však aj to, že je v jeho možnostiach a schopnostiach mať príjem aj vyšší, cca 1.000 eur mesačne (teda viac, než z akého jeho príjmu vychádzal súd v čase poslednej úpravy výživného - 500 až 600 eur mesačne). Otec už neplatí maloletému životné poistenie, ktoré v minulosti platil vo výške 27 eur mesačne a ktoré poistenie zrušil. Kým v čase poslednej úpravy výživného na mal. I. bol príjem matky vo výške 299,15 eur mesačne, od júla 2019 stúpol na sumu 530,35 eur mesačne. Podstatne tiež vzrástli náklady matky na bývanie (zo sumy 150 eur mesačne na sumu 243 mesačne + náklady na vodu, ktoré matka nevydokladovala). Pokiaľ otec v priebehu konania tvrdil, že matka pracuje aj ako kadernička a že si privyrába chovom a následným predajom exotických zvierat, nepredložil ani neponúkol súdu o týchto svojich tvrdeniach žiaden dôkaz, pričom matka tieto otcove tvrdenia poprela. Otec v konaní nepreukázal ani to, že by mal splácať svojim rodičom nejaký spoločný dlh rodičov maloletého. Súd v tejto súvislosti uvádza, že keby tomu aj tak bolo, mali by sa na úhrade takého dlhu podieľať obaja rodičia, pretože by išlo o ich spoločný dlh. Otec v konaní nepredložil súdu ani žiaden dôkaz o svojom tvrdení, že v roku 2017 mal dobre platenú prácu a z tohto dôvodu súhlasil so zvýšením jeho vyživovacej povinnosti, no z dôvodov zdravotných dostal neskôr výpoveď. Otec až do 08.08.2019 bol vedený ako podnikateľ a tak ako v minulosti aj v súčasnosti podstatnú časť jeho príjmov tvorí to, čo si „neoficiálne“ zarobí, pričom celkové mesačné príjmy otca podľa daňových priznaní boli v roku 2018 vyššie ako v roku 2017. Súd pri rozhodovaní o návrhu otca nemohol prihliadnuť na tvrdenia otca, že spláca mesačne úver vo výške 50 eur mesačne a na tvrdenia matky, že spláca úver vo výške 155,45 eur mesačne, z dôvodu, že z predložených úverových zmlúv (ich časti) vyplýva, že ako dlžník v oboch zmluvách vystupuje tretia osoba. Podstatné, pokiaľ ide o príjem otca, sú jeho tvrdenia o tom, že je v jeho možnostiach a schopnostiach mať v súčasnosti príjem vo výške 1.000 eur mesačne, a pokiaľ v súčasnosti má príjem nižší, opomenul si takýto vyšší príjem bezdôvodne zabezpečiť (§ 75 ods. 1 zákona o rodine). Pokiaľ otec v priebehu konania tvrdil, že sa mu neoplatí zamestnať sa, pretože podstatná časť zarobených peňazí by mu bola následne exekučne zrazená, súd konštatuje, že na prípadné dlhy otca, ktoré si svojou nezodpovednosťou zaviniel sám, súd prihliadať podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine nemôže. Preto súd pri určení novej vyživovacej povinnosti otca voči mal. I. vychádzal z potenciálneho príjmu otca vo výške 1.000 eur (aj z oznámenia ÚPSVaR Prievidza vyplýva možnosť otca mať v mieste jeho bydliska mesačný príjem 1.000 eur). Súd pri zmene výšky vyživovacej povinnosti otca nemohol prihliadnuť ani na to, že otcovi niekedy v mesiaci november pribudne ďalšia vyživovacia povinnosť, pretože pre rozhodnutie súdu je rozhodný čas vyhlásenia rozsudku (17.10.2019). Na tomto mieste je tiež potrebné uviesť, že hoci mal. I. podstatne klesli cestovné náklady potom, ako prestúpil do školy v Prievidzi, spolu aj s nákladmi na stravu a na náklady na školské pomôcky, z vykonaného dokazovania je preukázané, že maloletý má vážne zdravotné problémy a bolo by v jeho prípade žiadúce, aby navštevoval tak ako v minulosti, „špeciálnu školu“, kde by sa mu celodenne na to odborne pripravení pedagógovia venovali, a nie len štyrikrát do týždňa na jednu vyučovaciu hodinu, ako je tomu v súčasnosti. Vychádzajúc z uvedeného, prihliadajúc na odôvodnené potreby maloletého, s prihliadnutím na jeho zlý zdravotný stav, vyžadujúci si aj diétnu stravu a s tým spojené zvýšené náklady, na to, že sa podstatne znížili jeho náklady na cestovné do školy, stravu a učebné pomôcky a na možnosti a schopnosti oboch rodičov, pri zohľadnení skutočností, že takmer výlučnú starostlivosť maloletému zabezpečuje matka, že otec

si riadne neplní ani svoju vyživovaciu povinnosť a s maloletým sa stretáva málo a pri predpokladanej skutočnosti, že rodičia žiadne zdravotné obmedzenia nemajú (súdu ich neoznámili) a teda nemajú ani zníženú schopnosť zaradiť sa do pracovného procesu, že obaja rodičia sú stále nemajetní, že otcovi pribudla jedna vyživovacia povinnosť, že potenciálny príjem otca sa podstatne zvýšil (o sumu 400 až 500 eur mesačne) a matke o 231,20 eur mesačne, pri zohľadnení predpokladaných nákladov oboch rodičov na bývanie, stravu, oblečenie, hygienu a kultúrne vyžitie, s tým, že na nákladoch na bývanie a vedenie domácnosti otca sa musí podieľať aj jeho manželka, považoval súd návrh otca, o zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému, za dôvodný od podania návrhu na súd, zo sumy 200 eur mesačne na sumu 180 eur mesačne. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 CMP.

4. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie otec dieťaťa. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je neobjektívne a nereálne. Súd prvej inštancie znížil výživné len o 20,- eur mesačne a neprihliadol na zmenu jeho finančnej situácie ani situácie matky. Suma 180,- eur mesačne je pre neho príliš vysoká, nedokáže ju platiť. Pracuje len na dohodu, živnosť má zrušenú. V hľadaní lepšieho zamestnania nevidí perspektívu, pretože má exekúcie a boli by mu zo mzdy zrážané dlhy. Má dve deti s terajšou partnerkou, platí za byt, stravu, hygienu, spláca dlh matke partnerky. Maximálne dokáže platiť 100,- eur mesačne. Záverom poukázal na to, že zosnulá stará matka dieťaťa bola sudkyňou, a teda má dôvodné podozrenie o zaujatosti súdu voči konaniu. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Matka sa k odvolaniu otca písomne nevyjadrila.

6. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca písomne vyjadril tak, že vyživovaciu povinnosť určenú rozsudkom súdu považuje za primeranú veku a odôvodneným potrebám dieťaťa a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

7. Ďalšie písomné vyjadrenia k meritu veci písomne podané neboli.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v intenciách ustanovení § 2 ods. 1,2, § 65 a 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

9. V zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) nebolo potrebné na prejednanie odvolania otca nariaďovať pojednávanie.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, a preto je potrebné tento potvrdiť podľa § 387 ods. 1,2 CSP.

13. V danom prípade bolo o vyživovacej povinnosti vo vzťahu k dieťaťu naposledy právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 12.01.2018, č.k. 8P/16/2017-83, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.01.2018, ktorým sa otec zaviazal platiť na výživu mal. I. sumu 200,- eur mesačne. Na základe návrhu otca bolo úlohou súdu prvej inštancie posúdiť, či od tohto posledného rozhodnutia došlo v zmysle § 78 ods. 1, 3 zákona o rodine k podstatnej zmene pomerov, ktorá zmena by odôvodňovala aj zmenu rozhodnutia o výživnom.

14. Na základe preskúmania správnosti výroku rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na správne zistenie skutkového stavu veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje s týmito skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci a podľa § 387 ods. 2 CSP na ne v plnom rozsahu poukazuje.

15. Odvolacia námietka otca smeruje proti tomu, že súd prvej inštancie nevyhodnotil správne jeho skutočné majetkové pomery, a to najmä s poukazom na to, že je zamestnaný len na dohodu, ukončil živnosť a jeho príjem mu nedovoľuje platiť výživné v sume 180,- eur mesačne.

16. Po preskúmaní veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie sa v dostatočnom rozsahu vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami a argumentami účastníkov, v odôvodnení rozsudku uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých vychádzal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Súd prvej inštancie sa zaoberal príjmami a výdavkami matky dieťaťa, nákladmi na výživu dieťaťa a príjmami a výdavkami otca dieťaťa, vyplývajúcimi z vykonaného dokazovania a na základe vykonaných dôkazov dospel k záveru, že odôvodneným potrebám dieťaťa, príjmovým schopnostiam matky na jednej strane, ale aj schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca na druhej strane, zodpovedá znížená vyživovacia povinnosť otca po 180,- eur mesačne.

17. Ani odvolacia námietka otca, že dosahuje len minimálny príjem, z ktorého nie je možné určené výživné platiť, nie je dôvodná.

18. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby, ktoré nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného, ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

19. V súdnej veci otec dieťaťa v čase poslednej úpravy výživného (pred dvoma rokmi) bol otec evidovaný ako živnostník. Za rok 2016 podľa daňového priznania dosiahol príjem 6.154 eur, základ dane vo výške 5.651,84 eur a daň zo základu dane vo výške 0 eur. V tom čase otec čakal narodenie ďalšieho dieťaťa. Podľa vyjadrenia otca v tom čase dosahoval mesačný príjem vo výške 500,- až 600,- eur, mal náklady na bývanie vo výške 200,- eur mesačne, splácal spotrebné úvery a platil synovi I. životné poistenie vo výške 27,- eur mesačne. Mal dlh voči Sociálnej poisťovni podľa jeho vyjadrenia vo výške 1 500,- eur a voči zdravotnej poisťovni vo výške 2 000,- eur. Do 08.08.2019 bol evidovaný ako živnostník. Za rok 2017 dosiahol podľa daňového priznania príjmy 3 076,50 eur, výdavky 1 845,90 eur, základ dane 1 230,60 eur, daň 0,- eur; za rok 2018 dosiahol podľa daňového priznania príjmy 4 168,17 eur, výdavky 2 500,90 eur, základ dane 1 667,27 eur, daň 0,- eur. Od 13.11.2018 do 04.09.2019 otec pracoval na kratší pracovný úväzok v spoločnosti AUTODIELYSHOP, s.r.o., kde za obdobie január až júl 2019 dosiahol priemerný mesačný príjem 54,86 eur. Podľa správy ÚRPSaR Prievidza bolo ku dňu 31.08.2019 evidovaných 47 pracovných miest pre osoby so základným vzdelaním, s mesačným zárobkom od 300,- do 1000,- eur. Otec sám na pojednávaní uviedol, že by mohol dosahovať príjem asi 1 000,- eur mesačne, ale on sám si povedal, že sa na zmluvu nezamestná, lebo by sa mu to neoplatilo kvôli exekúciám. I v odvolaní uvádza, že v hľadaní lepšieho zamestnania nevidí perspektívu, pretože má exekúcie a boli by mu zo mzdy zrážané dlhy. Má dve mal. deti s terajšou partnerkou, ktorá je na rodičovskej dovolenke, má náklady na byt, stravu, hygienu, spláca dlh matke partnerky a podľa vlastného vyjadrenia má dlhy celkovo vo výške 15 000,- až 20 000,- eur. Z uvedeného vyplýva, že aktuálnu nepriaznivú finančnú situáciu, na

ktorú sa otec dieťaťa odvoláva, si privodil sám, pričom sa preukázateľne bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania a zárobku, kde by mohol dosahovať príjem až do 1 000,- eur mesačne, čo jednak vyplýva z listinných dôkazov a jednak z jeho vlastných vyjadrení. Vzhľadom na to, že platenie výživného na vlastné dieťa predstavuje prvoradú povinnosť každého rodiča, nemožno ani množstvo exekúcií, na ktoré otec poukazuje, považovať za dôležitý dôvod, pre ktorý do zamestnania nenastúpi. Je totiž zákonnou povinnosťou otca z hľadiska primeranosti svojho finančného zaťaženia nastaviť si toto tak, aby prednostne a za každých okolností zabezpečil plnenie svojej zákonnej vyživovacej povinnosti v zodpovedajúcej, s určujúcimi zákonnými kritériami súladnej miere a až prostriedky ktoré mu následne zostanú, môže ďalej dôvodne rozvrhnúť podľa priority na svoje ďalšie výdavky (§ 62 ods. 5 zákona o rodine). Otec v konaní nepreukázal ani, že by prejavil snahu riešiť svoju nepriaznivú finančnú situáciu s množstvom dlhov právnymi inštitútmi, ktoré má v zmysle platnej právnej úpravy k dispozícii (napr. tzv. osobný bankrot). Správny bol potom postup súdu prvej inštancie, ktorý pri posudzovaní jeho pomerov vychádzal z tzv. potenciálneho príjmu (to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce).

20. Pokiaľ ide o tvrdenie otca, že zosnulá stará matka matky dieťaťa bola sudkyňou, a teda má dôvodné podozrenie o zaujatosti súdu voči konaniu, obsiahnuté v odvolaní, odvolací súd naň neprihliadal ako na riadnu námietku zaujatosti, pretože neobsahovalo náležitosti podľa § 52 ods. 2 CSP.

21. Na základe vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1,2 CSP potvrdil.

22. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 52 v spojení s § 2 ods. 1 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).